

Les activitats de la infanta Cristina

Una princesa a Barcelona

La infanta Cristina, des de fa un temps, resideix a Barcelona. Dos motius l'han portada al Principat: d'una banda, la seva participació en l'organització del Campionat del Món de Vela Adaptada, i de l'altra, un programa de la Unesco en el qual participa.

Són les set del matí. Al carrer d'Eduard Conde tot és tranquil. Una moto s'atura davant l'edifici construït per Bohigas-Martorell-Mackay, i un noi s'acosta a la porta per trucar a l'interfon. Un home ben vestit i amb ulleres fosques trenca la quietud amb el seu caminar discret i silenciós. No és sol. Un, dos, tres homes ronden per la vorera discretament. Un altre dorm dins un cotxe fosc amb vidres fumats. La porta s'obre i a dins hi ha un altre home. Són guarda-espalles i vigilan. Quan l'interfon ha respost sense més problemes, tots tornen a les posicions inicials. Discreció i eficàcia, sense ostentació. Tot per un motiu. Dins l'edifici, hi dorm Cristina Federica Victoria Antonia de la Santíssima Trinidad. Cristina com la que fou reina regent, Federica com la seva àvia materna, Victoria com la seva besàvia paterna, esposa d'Alfons XIII, Antonia pel dia que va néixer i Santíssima Trinidad per mantenir la tradició de la família reial. Al barri de Sarrià, i a tot arreu, és coneguda per la infanta o la princesa. És la segona filla dels reis d'Espanya, Cristina de Borbó i de Grècia. Malgrat la discreció que envolta la seva estada, a Sarrià es nota que hi ha una princesa. Totes les perruqueres del barri asseguren que són elles les que la pentinen, per més que es deu pentinar sola. Els veïns se sorprenen quan la troben comprant a Caprabo: no s'hi han avesat.

Però la princesa fa dies que s'ha instal·lat a viure a Barcelona, en un dúplex del carrer d'Eduard Conde, barri de Sarrià, a la zona alta de Barcelona. Les seves visites al Principat han estat assídues, sigui per esquiar amb la família a Baqueira Beret, sigui per participar en regates o per visitar el seu ampli cercle d'amistats que hi té. Ara residirà durant un període que pot anar dels sis mesos

als dos anys, segons com s'allargui la tasca que l'ha duta a Barcelona i les seves obligacions com a membre de la Casa Reial. Dues tasques han motivat el trasllat de la infanta. D'una banda, la seva participació en l'organització del Campionat del Món de Vela Adaptada. D'una altra, la seva participació en un programa de la Unesco.

LA PRINCESA NAVEGA

La primera d'aquestes activitats no sorprèn. La princesa fa anys que navega. La seva especialitat és la classe 470, amb la qual ha competit en moltes regates formant parella amb Vicky Fumadó, barcelonina i gran amiga seva. Amb ella va aprendre a tripular a nivell de competició i amb ella comparteix, a més de l'amistat, la sensibilitat envers els disminuïts. Totes dues participen en l'organització del Campionat del Món de Vela Adaptada —la infanta Cristina té la presidència del comitè executiu d'aquest esport—. Vicky Fumadó destaca el paper que hi fa la seva amiga: "És la presidenta executiva, no d'honor, i això vol dir que la seva implicació és molt alta" i recorda l'experiència que té en aquest terreny gràcies a les classes que ha donat a l'Escola de Vela Adaptada de Barcelona, "tot i que esporàdiques, per causa de les seves obligacions en altres terrenys". Una de les coses que destacaria Vicky Fumadó de la princesa és la seva "sensibilitat especial" envers els disminuïts, en els quals aboca la seva activitat. Enguany no veurem la infanta als Jocs Olímpics ja que, segons la seva amiga, "no hi competirà perquè no ha pogut fer preparació olímpica", però com a presidenta executiva del Camionat de Vela Adaptada seguirà de prop tots els preparatius d'aquest esdeveniment esportiu que reunirà disminuïts físics i sensorials de tot el món a

principi del setembre pròxim.

LA PRINCESA TREBALLA

La segona de les activitats que ocuparan la princesa a Barcelona destaca una mica més, sobretot perquè surt de la línia habitual de les activitats que els membres de la casa reial tenen acostumats els seus súbdits. Durant més d'un any, la infanta Cristina col·laborarà en un programa sobre educació en medi ambient de la Unesco, que realitza el Centre Unesco de Catalunya per encàrrec de la seu central de l'organització, que és a París. Va ser precisament a la capital francesa on la infanta va tenir coneixement d'aquest programa. Després d'haver acabat la carrera de Ciències Polítiques a la Universitat Complutense de Madrid, va anar a Nova York per ampliar estudis i després a París, on el seu interès per les organitzacions intergovernamentals, la va dur fins a la Unesco. Aquí és on estudià durant tot l'any passat el funcionament d'un organisme internacional, especialment interessada per qüestions de medi natural. Per aquest motiu, el director general de la Unesco, el català Federico Mayor Zaragoza, li va fer saber el projecte del programa que havia de realitzar-se a Barcelona. Vist l'interès de la princesa per participar-hi, Mayor es va posar en contacte amb la seva delegació a Barcelona per estudiar-ne la incorporació i la qüestió quedà tancada a París en una reunió a tres bandes entre la infanta, Mayor Zaragoza i el director del Centre Unesco de Catalunya, Fèlix Martí.

El responsable del programa d'educació de medi natural és el científic Ramon Folch. Actualment els treballs estan en fase de definició, i la tasca de la princesa encara no s'ha concretat, tot i que, segons diverses informacions, podria consistir en la selecció dels mate-

rials que després configuraran el gruix de l'estudi a publicar. Per a desenvolupar la seva tasca, la infanta disposa d'un despatx habilitat expressament per a ella a la seu de la Fundació Enciclopèdia Catalana, al carrer de la Diputació; un edifici modernista rehabilitat no fa gaire i de gran qualitat arquitectònica, en el qual ja treballa.

LA PRINCESA ESTUDIA

Però les activitats laborals de la princesa no s'acaben aquí. En el seu despatx del carrer de la Diputació també rebrà classes de llengua i de cultura catalana. Aquest fet ha desvetllat gran expectació en els medis polítics i culturals barcelonins, sobretot per la càrrega simbòlica que té que un membre de la corona espanyola rebí coneixements dels aspectes més destacats del fet diferencial català. És aquí on l'estada de la princesa a Barcelona pren unes connotacions que van més enllà de la crònica de societat estricta i esdevé qüestió institucional. Que la Infanta d'Espanya conegui una llengua i una cultura diferenciada de la resta del regne ha convertit el trasllat de residència en un afer que ultrapassa la geografia i se situa en el terreny de les relacions, no sempre fluides, entre la corona i Catalunya.

Un símptoma n'és el ball de noms que han envoltat la designació dels professors que assumiran la tasca d'impartir classes a la princesa. Segons que ha pogut saber EL TEMPS per confirmació dels protagonistes mateixos, els professors seran tres: Josep Anton, filòleg i secretari del centre Unesco, que farà les classes de llengua catalana. Isidor Cònsul, filòleg i secretari del Centre Català del PEN Club, les de literatura catalana. I l'historiador i membre destacat de la Fundació Acta, Joan B. Culla, les d'història de Catalunya. Altres noms que havien circulat, com el d'Oriol Pi de Cabanyes, director de la Institució de les Lletres Catalanes, són simple rumorologia. A tots tres, sobretot els dos últims, els va sorprendre la proposta, però la van acceptar ràpidament. Per Isidor Cònsul, segons que ha explicat a aquesta revista, "el fet que la corona es preocupi d'aquestes coses, l'honora, i el fet que això es faci des de la Unesco és una garantia que em va ajudar a acceptar l'encàrrec". Cònsul també ha explicat que les lliçons que donarà a la princesa son "quatre pinzellades" d'història de la literatura catalana, subratllant aquelles

“referències literàries que siguin bones per la seva força literària i que a la vegada permetin d’inscriure el discurs de la nostra literatura en marcs de referència internacionals”. Les classes es basaran principalment en comentaris de textos i orientacions de lectures, de manera que la princesa podrà llegir una mica de Ramon Llull o del *Tirant lo Blanc*, però sobretot, explica Isidor Cònsul, autors contemporanis com Jesús Moncada, Baltasar Porcel, Salvador Espriu, Quim Monzó o poesia de Miquel Martí i Pol i de Narcís Comadira. Una línia semblant seguirà Joan B. Culla per a impartir les classes, alternant lectures i converses. “El programa és flexible, comenta Culla, i anirà en funció dels seus interessos, preferències i curiositats, fent més èmfasi en l’edat contemporània”. Com que les classes no han començat, encara hi ha una certa provisionalitat quant al desenvolupament de les sessions.

LA PRINCESA ES DIVERTEIX

Amb totes aquestes activitats, l’agenda barcelonina de la princesa comença a ser bastant atapeïda, però això no li impedeix pas de gaudir de temps lliure. La infanta Cristina té un cercle d’amistats consolidat a Barcelona, producte de les seves visites periòdiques a la ciutat per participar en regates o altres activitats institucionals. La majoria dels seus amics són precisament joves esportistes vinculats al món de la vela esportiva, amb els quals comparteix el lleure i surt a fer una copa amb certa regularitat. Concretament, la hi solen acompanyar Guillermo Altadill, Lluís Garcia Truñon i Marta Mas, entre altres, amb els quals freqüenta locals habituals del circuit barceloní, com ara els bars París, el Boliche o el Sherlock Holmes. Aquests companys coincideixen sempre a qualificar de persona normal i agradable la princesa i es tanquen en banda a l’hora de parlar de la vida afectiva de la seva amiga. El suposat festeig de Cristina amb Alvaro Bultó, és per ells un secret d’estat.

La princesa Cristina ha començat així una nova etapa de la seva vida. Tal com han anat fins ara les coses, semblaria que funciona bastant a la seva, provant de defugir la rigidesa de la cort, primer a Nova York, després a París i ara a Barcelona. Però en afers monàrquics és difícil de creure en casualitats.

Pere Martí

La princesa.

EFE

Els ‘gestos’ de la monarquia envers Catalunya

La monarquia va ser una de les condicions innegociables de la transició. Aquí no hi va haver possibilitat de tria. La figura del rei va ser presentada com una condició necessària i garantidora d’estabilitat democràtica. A casa nostra i arreu de l’estat, molts demòcrates van haver d’esdevenir monàrquics, més per necessitat que no pas per convicció. Però amb el temps, la condició de monàrquic ha esdevingut normal i avui són molt pocs els qui qüestionen aquest model. I els qui hi gosen, sovint són titllats de destabilitzadors. La monarquia està per sobre del bé i del mal, lluny de les contingències quotidianes i, segons com, és tabú.

Al Príncipat l’adhesió a la institució reial ha estat històricament qüestionat de conveniències més que no pas de conviccions. Dels històrics Memorials de Greuges fins al pacte de la transició s’ha vist de tot. Però aquests darrers anys, els actes simbòlics de la corona envers Catalunya s’han succeït amb una freqüència més que destacable. Primer va ser Joan Carles I mateix, qui, amb motiu del Mil·lenari de

Catalunya, va utilitzar la llengua catalana en un acte públic. Després va venir l’hereu, el Príncep Felip, a recollir diversos títols nobiliaris catalans. En ambdues ocasions, acompanyats de banys de populisme, els representants reials van recordar que Catalunya serà allò que les catalans vulguin que sigui. ¿És ara el torn de la princesa Cristina? Conèixer la nostra llengua i la nostra cultura és fruit de la seva personal curiositat intel·lectual o és un gest més en la línia que suara apuntàvem? Els seus ‘tutors’ no són en aquest cas els habituals súndits fidels d’aquests ambients, com fóra Baltasar Porcel o altres, sinó persones significadament nacionalistes. Algú amb prou rellevància ha presentat, com a escenari possible d’ençaix entre Catalunya i Espanya, el model d’abans de 1714: dues realitats sobiranes sota una sola corona. ¿La nostra veïna Cristina hi jugaria? ¿Està la princesa en mans de nacionalistes o els nacionalistes han esdevingut monàrquics? Tot plegat, segurament, ni l’una cosa ni l’altra.

P. M.